

Mønsted og Omegns Lokalråd

Borgerplan for Mønsted og omegn.

1. Beskrivelse af Mønsted by og omegn

Mønsted ligger ved hovedvej A16 cirka 10 minutters kørsel vest for Viborg. Adgangen til A16 sker sikkert og hurtigt via en rundkørsel, som blev etableret i 1999 bl.a. ved medvirken af det lokale Trafiksikkerhedsråd.

Mønsted ligger i et meget naturskønt og varieret område. Indenfor en radius på et par km. findes mod øst Mønsted Å med den karakteristiske ådal langs Mønsted Skov, mod syd ligger den i 2008 planlagt genetablerede 65 hektar store Rosborg sø, (hvilken formentlig, oplyst fra pålidelig kilde, vedbliver med at være en mose), mod nord Bryrup bakker, hvor Rishøj rager op i 65 meters højde, og mod vest ligger Mønsted Kalkværk og intet mindre end verdens største Kalkgruber, hvor den største forekomst i Nordeuropa på 18000 flagermus overvintrer.

Der har boet mennesker i Mønstedområdet i over 1000 år, de har førhen typisk levet af landbrug, men kalkbrydningen har også været en indtægtskilde gennem mange hundrede år. Sognet var førhen præget af mange små husmandslandbrug, men efterhånden er der kun få store erhvervslandbrug tilbage, de små husmandssteder er blevet til hobbylandbrug, hvoraf mange har rideheste.

Mens der således er sket en affolkning fra det åbne land, er tilflytningen til Mønsted by steget. Siden 1970erne er der bygget mange nye huse i Mønsted, dels på kommunale boligudstyknings og dels på private boligudstyknings.

I dag er Mønsted en moderne landsby med et blandet bolig- og industrikvarter, byen er blevet et populært bosætningssted for unge børnefamilier, for her findes gode børnepasningsmuligheder hos et korps af dels private, dels kommunale Dagplejere. Mønsted Børnehus blev bygget i 1998, og udvidet i 2008. Børnehaven har plads til 60 børn. Der blev tilbygget/etableret en vuggestue i 2016 med plads til 16 vuggestuebørn. Mønsted Skole, der blev bygget i 1964, hvor man nedlagde 6 små skoler, har ca. 250 elever fra 0. til 9. klasse. Skolen modtager 7. klasse elever fra naboskolen i Sparkær. 10.klasse er samlet fra hele kommunen i Viborg.

I forbindelse med skolen ligger Skolefritidsordningen (SFO).

Den selvejende institution "Østfjendshallen" er samlingspunktet for byen og i fritiden er det Mønsted IF der trækker det store læs med tilbud til alle aldersklasser, indenfor håndbold, fodbold, badminton, tennis, gymnastik, body cykling og motionsløb. Skolen bruger også hallen til en del idrætstimer.

Idrætsforeningen står også bag den årlige, traditionsrige Kalkbrænderfest, som afholdes hvert år i uge 33 og som er et tilløbsstykke for både land og by. Nytilflyttere bliver inviteret gratis til fællesspisning onsdag i festugen, hvor der denne aften deltager ca. 400.

Ligeledes står de for afviklingen af Kalkmineløbet, som finder sted hvert år Kristi Himmelfartsdag, hvor der er børneløb, ¼ maraton, ½ maraton, hel maraton og Batman på 5 omgange. Kendt også ud over landets grænser, som et af de bedste løb med mange udfordringer. Der er maksimalt plads til ca. 2000 deltagere i alt, idet noget af løbet foregår i Kalkgruberne, hvor der ikke er så meget plads til at passere hinanden, hvorfor løbet har starttidspunkt fordelt over flere timer. Her er der cirka 200 frivillige, som stiller op, for at få arrangementet afviklet på en god måde for både deltagere og tilskuere..

Østfjendshallen blev opført i 1987 via et samarbejde mellem borger- og idrætsforeningerne i Daugbjerg, Sparkær og Mønsted.

I 2012 er der bl.a. renoveret og udvidet med flere omklædningsrum, og køkkenfaciliteterne er blevet renoveret og udvidet til moderne standard. Samtidig er der blevet bygget nyt klublokale (Loungen), hvorfra der, efter at træerne mod stadion er fældet, er frit udsyn til en del af fodboldbanen.

Boliger: Mønsted består primært af fritliggende huse og villaer, men der findes også en del andelsboliger, og endelig har Boligselskabet Sct. Jørgen en del udlejningsboliger i byen. Desuden er der udlejningsboliger via privat udlejer.

Indbyggere: I Mønsted sogn boede der i 2008 882 mennesker heraf 660 i Mønsted by. 700 01.01.2013.

I Mønsted sogn 936 pr. 31.12.2016, heraf i Mønsted by 736 31.12.. 2016.

Vand: Mønsted Vandværk, der er et andelsselskab stiftet i 1952, har forsyningspligten i området og har ca. 350 medlemmer. Vandkvaliteten er helt i top og meget billig.

Trafik: Den offentlige busrute, rute 28 mellem Holstebro og Viborg har ca. 30 afgang på hverdage ved busstoppestederne ved hovedvej A16. Se mere på www.midttrafik.dk

Erhverv: I Mønsted findes flere virksomheder f.eks. Arminox, Arla, Mønsted Turistbusser, Viborg Caravancenter, Mønsted Kro, Stoholm Autolakereri, Mønsted Malerforretning, Meny Kaffe, Dagli Brugsen, Mønsted Maskinstation, Skovvejens Maskinstation, Mønsted Auto, Mønsted Cykler, Salon Mie, Salon Helle, KK-Byg, Mønsted Tømrerfirma ApS, Hair By Grønbæk Lausen, v/Tina Grønbæk Lausen, Mønsted Roomservice (Bed and breakfast), Klints Landbrug og Haveservice, Jimmi Frohn Jensen, www.frohns-it.dk, Tømrerfirmaet Lærkegården, Modeslips.dk (internethandel), Olesens Vikarservice, RB container, Carclean, Mønsted Trucking, Mønsted Entreprenør, Hike hundefoder, Litudania, Salgsstald og tilridning af ungheste, vognmand Andersen Transport, Ninki Invest, Ninki Holding, Ninki Finans, Weebs, Vibotronic, Mosgaard Peace and Security, Sannes Mad, Østfjendshallens cafeteria.

Mønsted Byggeindustri kan være behjælpelig ved oprettelse af nyt erhverv.

Turisme: Mønsted Kalkværk – Mønsted Kalkgruber ,www.monsted-kalkgruber.dk. Der kommer ca. 63.000 turister på besøg.

Detailhandel: Midt i byen ligger vores egen, siden 1893, medlemsejede ”Dagli Brugsen” med OK benzinsalg. Det er en ret ny butik opført i 2004, med de nyeste indretninger og udstyr, moderniseret i 2016. Af specialbutikker findes Mønsted Malerforretning med salg af Flügger malerprodukter, Mønsted Cykelforretning med salg af cykler m.v.

Postbutikken findes i forbindelse med Dagli Brugsen.

Ligeledes kan modtages og sendes pakker via Post Nord, GLS og Bring.

I Dagli Brugsen findes håndkøbsudsalg fra Stoholm apotek. Ligeledes udleveres bestilt medicin.

Institutioner: Dagplejere, både private og kommunale, Mønsted Børnehus med børnehave og vuggestue, Mønsted Skole www.moenstedskole.fjends.dk, Mønsted Kulturhus, Østfjendshallen, Mønsted Ungdomsklub.

Friluftsliv: Der blev i 2014 etableret en legeplads på "Det Grønne område" ved Sportsvej.

Der bliver i 2017 udvidet med et Madpakkehus/pavillon, som vi har fået midler til at opføre.

Ved skolen findes shelters, som også kan benyttes.

Rundt omkring Mønsted er der mange skove med stier til gå- og løbeture samt cykling.

Foreninger :

Mønsted Idrætsforening, håndbold, fodbold, badminton, tennis, gymnastik, Body Cykling, motionsløb (Team Mønsted), Kalkmineløb Kristi Himmelfartsdag og Kalkbrænderfest i uge 33 www.mif-fodbold.dk og www.mønsted-if.dk

Sparkær-Mønsted Jagtforening.

Mønsted senior/ældre klub.

Mønsted & omegns fritidsklub.

Mønsted Ungdomsklub.

Mønsted Kulturhus.

Mønsted Handels- & Håndværkerforening.

Mønsted Brugsforening.

Mønsted Vandværk.

Mønsted Byggeindustri

Mønsted Menighedsråd

Mønsted og Omegns Lokalråd

2. Borgerplan

Borgerplanen tager udgangspunkt i 4 hovedområder, som Lokalrådet for Mønsted og Omegn vurderer som centrale for områdets fremtidige udvikling.

3. Byudvikling

Ud over den løbende handel med parcelhuse og ejendomme i området finder der en vis byggeaktivitet sted.

Der er 1 byggegrund tilbage på Blegevej 2 og 4 byggemodnede grunde på Kalkstensvej.

Desuden findes 3 private byggegrunde på Friedlevs Plads.

Herudover er der i lokalplan 364 planlagt yderligere 6 grunde på Kalkstensvej i forlængelse af de allerede byggemodnede og 12 grunde på Flagermusvej med en tilsvarende fælles indkørsel, som på Kalkstensvej.

Iflg. Lokalplanen kan der både bygges villaer og dobbelthuse i området.

Der er udarbejdet lokalplan for området (Lokalplan 364, Boligområder ved Kalkværksvej og Svalevej i Mønsted vedtaget 28.04.2010).

I forbindelse med lokalplanen er det vedtaget, at der skal laves chikaner på Kalkværksvej, så man får nedsat hastigheden gennem byen.

Udstykningen skal tilgodese det oprindeligt projekterede grønne område mod den eksisterende del af Grubevej.

Prioritet 1: Udstykning og byggemodning af et område afgrænset af Jernvej, Tranehøjen, Sanglærkevej og Svalevej, dvs. mod nord og vest for de fire veje. Udstykningen bør nyde størst mulig fremme, da området giver mulighed for etablering af særdeles attraktive udsigtsgrunde.

Det foreslås at udarbejde et egentligt byudviklingsprojekt med anden belægning og forskudte chikaner helt fra rundkørslen til indkørslen ved hallen. Gerne i anden farve som ved 5-vejskrydset. Et kunstprojekt med udgangspunkt i kalkhistorien centralt. Træer og bænke i tilslutning til chikanerne. Der bør nedsættes et særligt udvalg med deltagelse af Mønsted og Omegns Lokalråd, forretninger og maskinstationer til udarbejdelse af projektet.

Ligeledes bør mindestenen fra krigen ved Bredgade 2-4 ud for Fuglevænget gøres mere synlig, da det er en del af byens historie.

4. Trafik

Den relativt korte afstand til større byer som Viborg, Herning, Holstebro og Skive, kombineret med de relativt lave huspriser, gør området attraktivt for potentielle bosættere. Det er derfor af stor betydning, at den lokale infrastruktur støtter op om såvel bosætning som aktiviteter i lokalområdet.

Der er kort afstand til Midtjyllands lufthavn i Karup.

I Lokalplan 364 er der planlagt en cykelsti langs Kalkværksvej, som iflg. kommunens planlagte cykelstistruktur skal videreføres til Kalkgruberne. Det ville være ønskeligt at den føres videre til Stoholm, som har et vandrerhjem, hvor cykelturister kan overnatte.

Der eksisterer, især i forbindelse med nyere boligkvarterer, stisystemer, primært med henblik på adgang til Mønsted Skole. Stisystemerne trænger alvorligt til at blive renoveret og – specielt på stierne til skolen – at blive udstyret med belysning.

Skolestien fra Blegevej til Mønsted Skole forløber for en dels vedkommende på lejet jord, og der er netop udarbejdet en ny lejeaftale.

Biltrafikken i Mønsted by præges af Hovedvej A16 Viborg-Holstebro, og på trods af rundkørsel, skarpt sving og den generelle hastighedsnedsættelse i byzonen, køres der generelt meget stærkt gennem byen. Hastighedsdæmpende foranstaltninger på og ved selve vejen hører under Vejdirektoratets område. Men der ønskes etablering af en større synlighed omkring dette, at man kører i et byområde i form af etablering af Byporte, eventuelt suppleret med flagstangsgrupper og velkomst- og aktivitetsskilte.

Der arbejdes på at få etableret en cykelsti mellem Mønsted og Daugbjerg, gerne helt fra Viborg til kommunegrænsen mod vest, langs hovedvej A16 samt at forbedre forholdene ved indkørslen til skolen, idet der i øjeblikket slet ikke findes nogen skiltning med, at der er en skole, og der er også tilladt 80 km hastighed lige ud for skolens indkørsel.

Bredgade og Kalkværksvej udgør den centrale færdselsåre i selve byen, og også her køres der generelt stærkt. Der ønskes derfor udført hastighedsdæmpende foranstaltninger i form af blomsterkummer eller lignende chikaner. I lokalplanen for området omfattet af lokalplan 364 vil der blive lavet forskudte chikaner på Kalkværksvej, som skal dæmpe hastigheden.

Byskiltet er endnu ikke flyttet udenfor yderste hus på Blegevej og det er stadig tilladt at køre 60 km/t. fra byskiltet til yderste hus på Blegeve..

5. Kultur og turisme

Mønsted og omegn er – i lighed med mange andre små og mellemstore bysamfund – karakteriseret ved et meget rigt og velfungerende kultur- og idrætsliv.

Det skal i denne sammenhæng understreges, at en af forudsætningerne for det aktive foreningsliv er de nødvendige bygningsfaciliteter.

Viborg kommunes ubestridt største turistattraktion er Kalkgruberne med 63.000 besøgende i 2016, og området er præget af en særdeles varieret og smuk natur. Der findes en lang række muligheder for vandreture i området.

Mønsted Kalkgruber er i øjeblikket i gang med et stort renoveringsprojekt af bygningerne og parkeringspladsen bliver flyttet op på marken bagved. Parkeringspladsen skal være klar til sæsonstart 1. april 2017. Bygningerne bliver færdiggjort og en kommende flisebelagt sti ned til indgangen til gruberne med en bro over den lille sø bliver etableret senere.

Det er tilladt at gå ture i området, også når der er lukket for besøgende i Kalkgruberne, man kan blot ikke komme ind og se udstillingerne og Kalkværket.

Der bør indledes et samarbejde med Skov- & Naturstyrelsen om formel etablering, beskrivelse og afmærkning af flere naturstier i området, ligesom Forsvaret bør kontaktes med henblik på adgang til de naturområder, som er beliggende på militære øvelsesarealer.

Man må godt gå og cykle, men kun køre i bil til de anviste P-pladser, på de militære anlæg, men kun når militæret ikke har aktiviteter. Dette kan ses på skiltning ved indkørsel til områderne. Kan også checkes på : fdk.dk.

Der er shelters i kanten af terrænet og man må også fiske i Mou sø og i åen på Militærområdet.

6. Erhvervsudvikling

Udvikling af lokalområdets erhvervs- og handelsliv er opgaver, som formelt hører under Erhvervsrådet og Handelsstandsforeningen. Der er god gang i erhvervsrådet i Mønsted og der kan søges støtte via Mønsted Byggeindustri, såfremt sådan er nødvendigt.

Mønsted og omegns Lokalråd

Revideret den 22. marts 2017